

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/1118/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3715206690
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3715206690.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ľubice Bajzovej a členov JUDr. Stanislavy Markovej a Mgr. Martiny Trnavskej v právnej veci navrhovateľa P. S. bytom T. XXX proti odporcovi Q. S., bytom V. O., W. XXXX/XX-X, o zvýšenie výživného pre plnoleté dieťa, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 29. septembra 2015 č. k. 3C/233/2015-54 jednomyseľne takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa   p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania   n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom zo dňa 29. septembra 2015 č. k. 3C/233/2015-54 okresný súd zvýšil vyživovaciu povinnosť odporcu k navrhovateľovi zo sumy 1.800,- Sk (59,75 eur) na sumu 120,- eur mesačne od 30.6.2015, ktoré je odporca povinný platiť vždy k 15. dňu v mesiaci vopred k rukám navrhovateľa. Zameškané výživné za obdobie od 30.6.2015 do 31.10.2015 vo výške 243,- eur uložil odporcovi zaplatiť navrhovateľovi v mesačných splátkach po 60,75 eur spolu s bežným výživným, keď prvá splátka zameškaného výživného je splatná v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom rozsudok nadobudol právoplatnosť, pričom omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 3C/52/2008-20 zo dňa 30.4.2008 v časti o výživnom na navrhovateľa. Vo zvyšku návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal zvýšenia vyživovacej povinnosti odporcu zo sumy 1 800,- Sk (59,75 eur) mesačne na sumu 200,- eur mesačne od 01.06.2015, zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že v zmysle § 78 ods. 1 zákona o rodine skúmal zmenu pomerov (tak na strane oprávneného i povinného), ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie.

Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že od ostatnej úpravy výživného došlo k zmene pomerov tak na strane navrhovateľa ako aj na strane odporcu. Na strane navrhovateľa došlo k zmene pomerov prirodzeným plynutím času, navrhovateľ je o 7 rokov starší, vyspelejší, pričom v čase ostatnej úpravy výživného navštevoval druhý stupeň základnej školy v mieste jeho trvalého bydliska, avšak momentálne študuje na W.. Za ten čas jednoznačne vzrástli jeho celkové náklady na uspokojovanie potrieb (jedlo, ošatenie, škola - školské pomôcky, pracovný odev, dochádzka do školy, trávenie voľného času, záujmy a podobne). Rovnako aj na strane odporcu došlo k zmene pomerov, keď v čase ostatnej úpravy bol jeho mesačný príjem v priemere 940,98 eur, na rozdiel od dnešného príjmu v priemere 1 048,70 eur mesačne (nárast v priemere o 107,72 eur mesačne). Ďalším príjmom do domácnosti odporcu je aj rodičovský príspevok jeho manželky a taktiež na financovaní domácnosti sa podieľa i matka odporcu. Odporcovi odpadla vyživovacia povinnosť k synovi P. S. a dcére G. Z., zároveň mu však pribudli 2 vyživovacie povinnosti k maloletým dcéram - J., nar. XX.XX.XXXX a U., nar. XX.XX.XXXX. Na výživu týchto dcér sa odporca dobrovoľne zaviazal prispievať na každú po 150,- eur mesačne. Odporca výživné

v takejto výške odôvodňoval tým, že toto zohľadňuje náklady spojené so školou, bývaním, stravou a oblečením (pričom v čase rozhodnutia súdu ani maloletá J. ani U. nechodili ani len do materskej školy). Je neakceptovateľné, aby odporca bol ochotný prispievať na výživu navrhovateľa čiastkou 59,75 eur, ak vyčíslil výdavky na mal. 3-ročnú a 1-ročnú dcéru z manželstva s terajšou manželkou na 150 eur mesačne. Nakoľko odporca sám a dobrovoľne vyčíslil náklady na odôvodnené potreby svojich maloletých dcér na sumu 150,- eur mesačne na každú, pričom v danom čase počítal už aj s pôžičkami, exekúciami a ostatnými výdavkami, súd považoval výživné odporcu pre navrhovateľa vo výške 1 800,- Sk (59,75 eur) za nedostatočné, keďže ide o 18-ročného chlapca študujúceho na strednej odbornej škole mimo svojho bydliska. Súd poukazuje i na skutočnosť, že od ostatnej úpravy výživného sa matke navrhovateľa zvýšil plat v priemere o 44,72 eur mesačne (zo sumy 223,06 eur na sumu 267,78 eur), pričom okrem toho v osobnej starostlivosti dve maloleté deti, ktoré sú obe zdravotne ťažko postihnuté, a na ktoré bolo výživné naposledy určované taktiež rozvodovým rozsudkom, čo bolo pred 7 rokmi. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, a síce, že na strane navrhovateľa aj odporcu došlo k podstatnej zmene pomerov, súd zvýšil vyživovaciu povinnosť odporcu na navrhovateľa zo sumy 1 800,- Sk (59,75,- eur) na sumu 120,- eur mesačne od podania návrhu, t.j. od 30.06.2015. Pri svojom rozhodovaní súd zohľadnil osobné, majetkové a zárobkové pomery odporcu a odôvodnené potreby navrhovateľa, ako aj skutočnosť, že odporca má ešte dve t. č. maloleté deti, obe zdravotne ťažko postihnuté, na ktoré rovnako ako u navrhovateľa nebolo zvyšované výživné 7 rokov, a u ktorých tiež jednoznačne došlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcich zvýšenie vyživovacej povinnosti zo strany odporcu. Vo zvyšnej časti súd návrh navrhovateľa zamietol. Z dôvodu zvýšenia výživného vzniklo odporcovi zameškané výživné za obdobie od 30.06.2015 do 31.10.2015 vo výške 243,- eur (jún vo výške 2,- eur [1 deň x 2,- eur/deň] + júl, august, september, október x 60,25 eur/mesiac). Súd povolil odporcovi vzhľadom na jeho osobné, majetkové a zárobkové pomery splácať zameškané výživné v pravidelných splátkach po 60,75 eur pod následkom straty výhody splátok v prípade omeškania so splácaním čo i len jednej splátky. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 30.04.2008 č.k. 3C/52/2008-20 v časti o výživnom pre navrhovateľa. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal odporca včas odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že zvýši jeho vyživovaciu povinnosť na sumu 70,- Eur mesačne. Namietal, že súd nesprávne vyhodnotil jeho finančnú situáciu, hoci v rozsudku správne skonštatoval, že na jeho strane došlo k závažnej zmene finančných ako aj rodinných pomerov. Od rozhodnutia Okresného súdu č. k. 3C/52/2008-20 došlo k nepatrnému navýšeniu jeho mzdy, a to v priemere o 107,72 eura mesačne a došlo k zmene jeho rodinného stavu, pretože dňa 15. 10. 2011 uzavrel nové manželstvo, čím mu vznikla ďalšia vyživovacia povinnosť k manželke a dvom dcéram. V čase medzi pojednávaním na okresnom súde a doručením rozsudku došlo k „závažnej“ zmene pomerov, pretože jeho matka B. predala dňa 15. 10. 2015 byt, ktorý mala vo svojom výlučnom vlastníctve. V tomto byte býval so svojou manželkou a dvoma deťmi spolu s matkou. Vzniknutú situáciu musel riešiť formou podnájmu od 1. 1. 2015(?), čím sa mu zvýšili náklady na bývanie na sumu 300,- Eur mesačne. Zároveň predložil zmluvu o nájme. Poukazoval na nepomer medzi nákladmi bývania navrhovateľa v rodinnom dome, kde žije so svojou matkou a tromi súrodencami a krstnou matkou, pričom na nákladoch spoločného bývania 300,- Eur ročne sa podieľa matka navrhovateľa, brat navrhovateľa a krstná matka navrhovateľa, ktorí sú zamestnaní, a jeho nákladmi na bývanie vo výške 300,- Eur mesačne, čo je 3.600,- Eur ročne. Po zrážkach na výživné pre deti z predchádzajúceho manželstva vo výške spolu 152, 66 Eur mesačne, na výživné pre J. a U. S. spolu vo výške 300,- Eur mesačne, po zrážkach na základe exekučného príkazu z 5. 1. 2015 na zapátenie celkovej pohľadávky 1426,- Eur mu zo mzdy zostáva v priemere 375,- Eur mesačne na pokrytie základných potrieb. Z tohto dôvodu sa rozhodol podať odvolanie proti rozsudku okresného súdu. Jeho manželka je na rodičovskej dovolenke a poberá rodičovský príspevok vo výške 203,- eur mesačne a rodinné prídavky vo výške spolu 47,04 eur mesačne, tieto nie sú považované za príjem zo závislej činnosti a iný príjem podliehajúci dani. Plnenie výživného spolu so zameškaným výživným 180,75 Eur mesačne je nad rámec jeho zárobkových možností. Okresný súd nesprávne vyhodnotil výšku jeho príjmu a zrážok, nákladov štvorčlennej rodiny, čím ho vystavil hrozbe trestného stíhania za neplnenie si vyživovacej povinnosti.

Navrhovateľ sa k odvolaniu odporcu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru,

že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdiť z týchto dôvodov:

Odvolací súd považuje za potrebné dodať, že podľa jeho názoru súd prvého stupňa sa už v odôvodnení rozsudku náležitým spôsobom vyporiadal so všetkými rozhodnými dôvodmi podaného odvolania, ktoré dôvody odvolateľ prezentoval už počas konania pred okresným súdom.

Ustanovenie § 163 O.s.p. výslovne umožňuje zmenu rozsudku o výživnom, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie nároku na výživné.

Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol opakovane rozhodnúť o výživnom, je zmena pomerov (§ 78 Zákona o rodine).

Zmenou pomerov rozumieme výraznú zmenu tých právne významných skutočností, ktoré boli podkladom pri skoršej úprave rozsahu vyživovacej povinnosti.

Súdna prax považuje za významnú zmenu pomerov na strane oprávneného dieťaťa jeho vyšší vek a s tým súvisiace vyššie výdavky na základné potreby dieťaťa (bývanie, šatstvo, strava), ale aj s jeho vekom rastúce náklady na sociálne potreby dieťaťa (vzdelávanie, rôzne aktivity - športové, kultúrne a podobne), ako aj zvýšené náklady v súvislosti so zdravotným stavom dieťaťa. Komplexné potreby dieťaťa sú povinní zabezpečiť jeho rodičia, predovšetkým poskytovaním výživného.

Rozsah vyživovacej povinnosti rodičov k deťom má zodpovedať odôvodneným potrebám detí a schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom rodičov (§ 62 ods. 1, § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine).

Platí ďalej, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a na výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť, súd pri skúmaní pomerov rodiča neprihliadne (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine).

V posudzovanej veci je nepochybné, že od skoršej úpravy rozsahu vyživovacej povinnosti odporcu došlo u navrhovateľa ku kvalifikovanej zmene pomerov, a to najmä vzhľadom na jeho vývoj (vtedy žiak základnej školy, teraz strednej školy) a s tým súvisiacimi zvýšenými nákladmi na základné, kultúrne a sociálne potreby. Je zrejmé, že došlo k zvýšeniu jeho výdavkov jednak z objektívneho dôvodu všeobecne známej skutočnosti zvýšenia životných nákladov - cien tovarov a služieb, a jednak zo subjektívnych dôvodov - fyzického, fyziologického, kultúrneho a psychického rastu.

Za tejto situácie súd prvého stupňa správne zvýšil odporcovi rozsah jeho vyživovacej povinnosti k navrhovateľovi.

Odporca v odvolaní neuvádzal skutočnosti, ktorými by namietal správnosť skutkových zistení súdu prvého stupňa. Jeho odvolanie spočíva na rovnakých skutočnostiach, ktoré prednášal už pred súdom prvého stupňa a s ktorými sa súd prvého stupňa správne a náležite vyporiadal. V danej veci považuje odvolací súd za rozhodné ustanovenie § 62 ods. 2 Zákona o rodine.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Zo skutkových tvrdení a predložených dôkazov vyplynulo, že životná úroveň odporcu je preukázateľne vyššia ako v prípade navrhovateľa. Práve poukaz odporcu na jeho bývanie (odporca zdôrazňoval výdavky spojené s bývaním) sú dôkazom tejto skutočnosti.

Navrhovateľ býva na dedine v T. v staršom rodinnom dome po svojich starých rodičoch. Do školy v V. O. musí denne cestovať. V dome býva spolu s tromi súrodencami a krstnou matkou. Dom je vykurovaný drevom a uhlím. Suma 300,- vynakladaná na drevo a uhlie nebola konečnou sumou výdavkov na bývanie navrhovateľa, ako sa domnieva odporca, lebo navrhovateľ nevedel na pojednávaní vyčíslieť výdavky na elektrinu. Navrhovateľovu zlú finančnú, sociálnu a majetkovú situáciu vykresľuje najmä skutočnosť, že nemá dostatok financií ani len na zaplatenie nevyhnutných výdavkov, ako je cestovné do školy (10,- eur mesačne), stravné v škole (20,- eur mesačne), nieto ešte výdavky na kultúru, mimoškolskú činnosť a pod.

Oproti tomu odporca deklaroval, že býva v byte svojej matky spolu s manželkou a dvomi deťmi, pričom ako svoje nevyhnutné výdavky si okrem platieb za užívanie bytu, platieb za elektrinu a za plyn uplatňoval aj náklady na služby káblovej televízie s rozšírenou programovou ponukou (a s tým spojeným vyšším poplatkom), náklady za mobilný telefón s programom služieb XL Naj za cenu 49,- Eur mesačne (ktorá suma sa takmer rovná sume výživného pre navrhovateľa), náklady za kúpu mobilného telefónu.

Z uvedeného popisu situácie odporcu a navrhovateľa je zrejmé, že odporca má ďaleko vyššiu životnú úroveň ako navrhovateľ, jeho syn. Navrhovateľ má zákonné právo podieľať sa na životnej úrovni odporcu, čo možno v danom prípade dosiahnuť stanovením primeranej výšky výživného.

Odporca v odvolaní poukazuje na skutočnosť, ktorú hodnotí ako závažnú zmenu pomerov na jeho strane, ku ktorej malo dôjsť po vyhlásení rozsudku, a síce, že jeho matka B. predala dňa 15. 10. 2015 byt, v ktorom býva s terajšou rodinou a preto si musel zabezpečiť nové bývanie formou nájmu bytu. Z predložených dôkazov však vyplýva, že o tejto skutočnosti musel odporca vedieť už v čase posledného pojednávania na okresnom súde dňa 29.09.2015, na ktorom došlo k vyhláseniu rozsudku, keďže zmluvu o budúcej kúpnej zmluve uzavrela jeho matka ako predávajúca už dňa 16.08.2015. Napriek tomu na pojednávaní pred okresným súdom odporca túto skutočnosť neuviedol.

Zo zmluvy o nájme bytu, ktorú odporca predložil, vyplynulo, že od 01.11.2015 by mal bývať v byte rodičov jeho manželky (vychádzajúc zo sobášneho listu), na ktorom je doposiaľ jeho manželka prihlásená na trvalý pobyt, rovnako ako jej rodičia- prenajímatelia. Jeho tvrdenie v odvolaní o podstatnej zmene pomerov (navýšení výdavkov s bývaním) je tak spochybnené aj blízkym príbuzenským vzťahom medzi účastníkmi predloženej zmluvy (odporca a rodičia jeho manželky), obdobným ako v prípade predchádzajúceho bývania odporcu u jeho matky.

Výdavky na úhradu potrieb dieťaťa sú prioritné (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine), preto je odporca povinný v prvom rade uhradiť výživné pre dieťa a potom uspokojiť svoje iné ako nevyhnutné výdavky. Je totiž neprípustné, aby dieťa, ktoré nie je schopné si samé zabezpečiť prostriedky na živobytie, bolo vystavené ekonomickej biede za situácie, že jeho rodičia majú schopnosti a možnosti túto výživu zabezpečiť.

Vzhľadom na tieto zistené skutočnosti odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa neuveril tvrdeniu odporcu o neschopnosti hradiť výživné zvýšené o 60,- Eur mesačne a o tom, že toto zvýšenie zasiahne výrazne do jeho životnej úrovne. Je zrejmé, že matka navrhovateľa uhrádza všetky potrebné náklady navrhovateľa, pričom jej príjem je len 267,- eur mesačne, teda o málo vyšší ako príjem manželky odporcu z titulu dávok štátu.

Odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na správny záver súdu prvého stupňa o neakceptovateľnosti určenia výživného pre plnoletého navrhovateľa v nižšej sume, ako odporca vyčíslil výdavky pre mal. 3-ročnú a 1-ročnú dcéru z manželstva, ktorú sumu výživného 150,- eur sa pre každú z dcér zaviazal dobrovoľne hradiť. Odporca nepredložil ani jeden doklad o prispievaní navrhovateľovi nad rámec určeného bežného výživného.

Odporcom uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa potom nebolo možné považovať za opodstatnené, a preto bolo potrebné rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť. Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd, súc viazaný rozsahom a dôvodmi podaných odvolaní, potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a 151 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému navrhovateľovi by zásadne prislúchalo právo na náhradu trov konania, ale toto právo si neuplatnil v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p., ani mu zo spisu žiadne trovy nevyplývali, preto mu odvolací súd právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Poučenie : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.